

**PRAŽSKÝ
KRYSAŘÍK**

**DOVOLENÁ
BEZ PSA**

8
2002

pes
PŘÍTEL ČLOVĚKA

ROČNÍK 47 • CENA 38 Kč
PRO PŘEDPLATITELE 35 Kč

ČTYŘI TLAPKY A ORCHESTR

SVĚTOVÁ VÝSTAVA SVATBERNARDESKÝCH PSŮ

ISSN 0231-5424

V závěru přidá náznaky úderu prstem. Náhled ruky musí být vysoký, aby to mělo optický efekt. Až v naprostém závěru nácviku přidá úder, a to vždy takoví, aby odpovídal stáří a povahovému vybavení psa.

Při celém nácviku je naprosto nejdůležitější zkušený a technicky vybavený pomocník – figurant. Ten musí na povoi zcela neomylně rozpoznat, zda jde pes do zároku srdnatě a s razancí, nebo zda projevuje nejistotu. Podle toho také končí závěrečná léze okolo sřetu. V konečné části nácviku by měl kontrolní výkon vypadat tak, že se figurant prosvi obrací zhruba 8 – 10 kroků před tím, než ho pes dosáhne, a razantním protáhem a patřným zvukovým i optickým efektem se snaží psa odradit od zároku.

Poslední část nácviku je orientována na prostředí, ve kterém kontrolský probíhá. Psovi nesmí vadit hluk lidí, kteří mohou šekat a dávat náhles nejvíc svůj obdiv nad provedeným zárokem. Pes se musí naučit v závěru probíhat i davem lidí a teprve na konci uličky likvidovat figuranta. Musí být schopen nabíhat do skupiny lidí a teprve v samotném závěru očekávat útok některého z nich. Při kontrolku na dva figuranty je třeba připravit psa na to, že po likvidaci prvního pachatele přijde další. Aie to je samostatný nácvik, který opět vyžaduje speciální přípravu. To vše jsou situace, se kterými se pes může v praxi dennodenně setkat.

Na závěr ještě několik slov k posuzování kontrolního výkonu. Nikdyť povodil volají po tom, a dokonce se to vyžaduje i na doškolování rozhodčích pro výkon, aby jednotlivé fáze kontrolního výkonu byly detailně rozobodovány. Je to samozřejmě nesmysl, který narává tím, kteří nemají zkušenosti ani dostatečnou praxi ve výcviku. Zkušený povodil musí poznat, zda pes na pachovce čichá, nebo na ni nemá. Naprosto obtížné je to u kontrolky. Podstatné je orientace a razance, s jakou pes do kousání jde. Látz po zemi a posuzovat, jak hluboko má pes rukáv v šarži, může jen ten, kdo ještě pes nezval za šarží. Pokud se pes, zvláště mladý a plný temperamentu, utrhne a ještě ve vzduchu se obrátí, aby se k figurantovi vrátil, je to jen velmi malá chyba, která nemůže podstatně ovlivnit hodnocení psa. Podstatné je chuf bojovat. Obrovská chyba je, když po provedení zároku pes figuranta, který přestane klást odpor, pustí a odejde od něj. To, že pes po provedení zároku neochotně použít nebo pustí až po fyzickém působení povodil, opět není na závadu, protože až zkušenost a s postupným stářím zvyšující se poslušnost a absolvování několika dvou až třisetmetrových kontrolků ho přesvědčí, že je lépe pustit a vydychat se s přízdnou šarží. V závěru bych rád řekl, že nejsem přívržencem přílišného trénování kontrolního výkonu. Pes by měl ovládat kvalitní hledání zadrženi v maximální rychlosti, a to, zda se mu figurant otočí a pokouší se ho oděhnat, nesmí být pro dobře připraveného psa podstatné. Časté trénování protitoků vede k tomu, že pes před figurantem brzdi a hledá způsob efektivního zákusu. A při hledání efektivnosti se jaksi vytrácí elektrost, tj. pohled na rychlý, hravý a nekompromisně provedený kontrolní výkon.

Foto: Dana Krupková
Text: Jan Dubový
www.vycvikpesa.cz

Obilba zvláštnosti je vlastní člověku odjakživa. Čím méně má člověk povinnosti a starostí, tím více se věnuje věcem méně účelovým. A tak se odněmáti lidé zajímali nejen o psy strážní, lovecké či jinak pracovní, ale také o psy podivuhodné, něčím výjimečné. Někdy tomu bylo i s malíčkými psy, kteří byli většinou výsadou náruče šlechtičen, přestože se i mnozí velcí mužové nechali unést radosti a okouzlením z nevděného zvaří miniatury.

Chov rarit byl vždy spjat s obtížemi a zájmem pro rozmnožování bylo ještě ve středověku minimální. Tak byl malíček psíček takovou specialitou, že mohl být jako projev přízně mocných darován tomu, na kom vznešenému pánovi záleželo. Na hradech i v zámeckých komnatách se občas objevil a zase mizel drobný psík typu krysařka.

Postupně podle vitality jedinců, kteří musela být značná, se začala s držbením menších psíků, nenárodních na životní podmínky a schopných lovit obtížné hřadvice i ve staveních méně významných. A tak se psík věrně podobný krysařkovi objevuje i na protích dvořech. V době Rakouska-Uherska byl v dámské společnosti oblíben zejména malý drobný ratíček, jehož váha byla nejvíce tři a půl kilogramu (dnes je to okolo dvou kilo-

gramů). Na obraze Ludka Marolda „Luk“ však již můžeme vidět krysařka téměř totožného s jezevčekom a foderérom. Tomuto plemeni byla věrná i významná česká šermová a jevištní herečka Růžena Šamrová.

Ta své psy často používala jako živé rekvizity (Veliboud uchem ješí, Hostinec u Kamenného stolu aj.). V padesátých letech vládl dáma jako tenomén zmlzata a s ní i její doplněk dámský psík – symbol přepychu a buržoazního přezřku. V té době se objevuje krysařka v neochotné podobě jako rozmazlený, hýkány nevor v sukách odporné, susté měšťanské „dámy“, která je v knize Malý Bobeš od J. V. Plevy (povinná školní četba za totalitní kmi pákem, jenž malý Bobeš nikdy neochutnal. Ratíček (ovázán maší) symbolizuje v Plevově knize nestydatost bohatých v protikladu k vykořisťovaným chudým. Pak se bohužel ratíček krysařček z naší historie vytratil a byl by pravděpodobně vyhynul.

V šedesátých letech je zkoušela obnovit skupinka několika jedinců. Není však známo, proč zůstalo jen u myšlenky. V osmdesátých letech vládl iel ovládnutě za svým rozhodnutím ing. Jan Findejs, který obnovu krysařka z popudu Františka Horňáka inicioval a také převáděl ke zdárnému konci. Záměrným vývolem netypických (pro malou výšku a kulatější hlavíčku) malých psů a vyhledáním typických jedinců obzvláště z venkovských psíků získal poměrně dobrou základnu pro počátek regenerace krysařka. Výběrem typických jedinců, přebívajících v přírodním prostředí českého venkova, dostal došně krysařka vitality, orientační

měry pro malé městské byty, lehcí je snese dýchodce i dítě. Snadno se s ním cestuje, a to i letadlem. Má malé nároky na množství potravy, ale o to větší na jeho kvalitu. Může snadno chodit na domácí psi toaleta, pokud je tomu naučen. Jeho krátká srst nevyžaduje téměř žádnou údržbu či úpravu. Jeho flaky se po procházce snadno omývají i v nejmenším umyvadle. I pro vnitřní pohyb mu poslouží malý prostor. Naopak je nutno respektovat jeho tělesný rozměr zejména ve šlunčném věku. Je nutné dávat pozor na zadržování, zasednutí, pády

z výšek i pády předmětů. Pozor je třeba dávat i na střeš a jiným psem, dravým ptákem, jedovatým hadem, ale i vícečetným hmyzím žihadlem. V zimě se pesek snadno pochládí, pokud se nepohybuje. V létě se tělíčko snadno přehřeje, zejména v rozpaleném autě či na asfaltové silnici, kde je pesk za slunečného dne jako na grilu (nizko nad zemí). I když je krysařík peskem s duchem sportovce, nelze od něj požadovat heracké výkony, jakých jsou schopni psi větší. Rozhodně nedokáže přeplovat prudší vodní toky ani větší potoky, protože by ho voda stáhla, utěšit nožky nemohou být pádem proti proudu. Krysařík není železný pes. Tam dvacetimetrový pesek, byť chlápák, být ani nemůže.

Na druhé straně nutno přiznat, že na třešáčka má opravdu vitality dostatek. Temperament zdědil po skupině pinčů, mezi níž plemenně náleží. Je to partner na cesty, je-li postupně navyklý, vydrží dlouhé túry, pokud je příjemné počasí. Delší delší ho promáčeji zejména odpoda, neboť má blízko nizko nad zemí. Výhoda je, že pokud je unavený, snadno se dá donést, třeba v batůžku. Také na kole v kosičku se cítí královsky, pokud je tomu uvklý. O radosti a s potěškem rychle uvklá ledasjakým činnostem. Navně když může být s pánem či s celou rodinou pohromadě. Tim se ovšem od ostatních plemen psů nelíší.

Někdy je zmiňován jeho sklon ke štlákovosti. Krysaříci stejně jako pinčové, křišáci a špičové jsou temperamentní psi, svou podstatou psi hřádci, jejichž úkolem netýlo

Pražský krysařík

- pesek s malým stínem, ale velkou psi duší

smysl, prostorovou paměť i chuť k lovení hlodavců. Z období dámských psků na kln pak zdědil touhu po mazlení a chování. První vrh pražských krysaříků se narodil 12. 9. 1982 v chovatelské stanici „Odkaz středověku“ Libuše Ondroučkové. Ve vrhu byla jedna šenačka Anni Odkaz středověku a její rodiče byli první typičtí nalezení na venkově, otec Filip a matka Kikina. Plemeno pražský krysařík s asi 1800 zapsanými jedinci je dnes po dvaceti letech chovu stále plemenem neuznaným FCI, a tedy i bez možnosti získání titulu CACIB. Účastnit se mezinárodních výstav sice může, ovšem jen mezi plemeny tzv. i fakticky neuznanými. Můžeme jen doufat,

že se mlému psíkovi a našemu národnímu plemeni v budoucnosti poštěstí a dosáhne mezinárodní uznání.

Čím se liší

Pražský krysařík je od většiny psích plemen na první pohled odlišný svou velikostí. Patří mezi plemena třešáci a tento přívlastek mu plným právem náleží.

Drobné tělíčko v hládkě srsti spíše připomíná myšáka Jerryho z večeňáčku Tom a Jerry. Jeho nepatrnost je jeho předností i problémem, podle úhlu pohledu. Bezesporně má ideální roz-

většice zneškodnit, ale štíkem na něj upozornit. Hlídejte dobře, a co pes dělá dobře, dělá rád, tedy štíkej. Zároveň, kde a jak budou drženi. Pokud štíkat vadí, pak je vhodné pska již od šlunočného věku usměrňovat, dát mu najevo, že je jeho štíkat nežádoucí, že s ním plánek nesouhlasí. Pokud bude výchova správná a důsledná, nemě se účinkem. Krysařík je natolik inteligentní, že štíkat nebude. Pokud krysařík nesedí z tohoto světa tragicky, dožívá se poměrně vysokého věku. Jsou zprávy o osmnáctiletých jedincích. I jejich život a hranost je zachována do let psich seniorů.

Pro koho se hodí

Krysařík je vhodný pro ty, kteří jsou ochotni respektovat jeho nároky, vyplývající z drobného tělárka a výrazné dušičky. Krysařík není pečlivý, dovede sice blaženě

ležet s pánem v posteli, ale je-li pozván na vycházku, skáče radostí. Jeho atletické tělárko je k dynamickému pohybu stvořeno. V přírodě překypuje energií, a tak by ten, kdo ho vlastní, neměl na pohyb (psíkoví prospěšný) zapomínat. Lovecký pud není nijak výrazný, ale krysařík je odemparé „myšák“, vždyť i v názvu krysařík se skrývá název hadavce, k jehož hubení byl kdysi psík používán. Původně Ratte z německého krysa, tedy ratlík, drobnější ratlíček.

I přes svoji malou výšku je krysařík bojovník. Je schopen, chce-li se například předvést, prohnat i býka či postavit se mnohem většímu psu. Proto potřebuje většinou dobré vedení, aby se nestal psím kverulantem a neobtěžoval větší psy obtěžávaním. Boj by totiž byl krátký a bohužel pro krysaříka fatální. Každý, i ten sebestenší psík by měl být vychován, aby nebyl pánovi ani svému okolí na obtíž, to pochopitelně platí i o sebevědomém krysaříkovi. Je to psík ideální i pro důchodce, kterým nevadí jeho temperament a kteří ocení jeho výjimečnou mobilitu.

Pro koho se nehodí

Pro lidi cholerické, nervózní, labilní, velmi sportovní (v zimě i v létě), kteří chtějí psa k lyžím či ke kolu, vytvářející klusáka typu německého ovčáka. Lidem, kteří chtějí vlastnit psa jako hračku či jen jako lausník, módní doplněk. Krysařík je natolik výrazný psík s temperamentem, že neuspokojí ani majitele většího počtu plemen, zejména

na jde-li mu pouze o prodej štíkat, tedy o obchod. I když pochopitelně ztrouchnout je možné jakéhokoli psa. Také pro malé děti není tento drobný psík vhodný, neboť vyžaduje ohledy, které malé děti a jistou psku nedovedou poskytnout. Pád, byť z dětské nánuce, může být pro psíka smrtelný a ani drsné dětské hry pro něj nejsou vhodné. Také živelnost a nevypočitatelnost malých dětí způsobí psky deprimuje.

Jaký krysařík je

Pokud je intencí krysaříka vhodné rozvíjení a je-li mu věnována náležitá péče, je to „parťák“ k pohledání. Temperament spojovaný s inteligencí, sportovní duch i zájem o pánev svět je u většiny krysaříků na první pohled zřejmý. Pochopitelně, uvnitř každého plemene jsou výrazné individuality, suverénní dominantní psíci, u krysaříků je jich dost (i jsou obzvláště ceněni těmi, jež se chtějí psíkem zabývat, tedy rozvíjet jeho úžasnou vlastnost), ale i roztomilí submisivní boryvářo s rozkošným smyslem pro vlastní blažení život, ty ocení zejména bohémtější majitelé. Krysařík je opravdový pes v miniaturním provedení. Někdy je smělý, někdy napjatý, ale nikdy nicotný. Miluje slunné dny

